

Henkilökohtaisen avun palveluseteli

Palvelusetelin arvo ja määräytymiset periaatteet

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvo määräytyy seuraavasti:

Kellonajat	Palvelusetelin arvo €/h
arki 6.00-18.00	23.00
arki 18.00-23.00	24.00
arki 23.00-06.00	26.00
lauantai 6.00-18.00	25.00
lauantai 18.00-23.00	28.00
lauantai 23.00-6.00	30.00
sunnuntai ja pyhäpäivät 6.00-18.00	38.00
sunnuntai ja pyhäpäivät 18.00-23.00	40.00
sunnuntai ja pyhäpäivät 23.00-6.00	42.00

Yleistä henkilökohtaisen avun palvelusetelistä

Vammaispalvelulain 8 c-d §:n mukainen henkilökohtainen apu tarkoittaa vammaisen henkilön avustamista niissä tavanomaiseen elämään liittyvissä toimissa, jotka henkilö tekisi itse, mutta joista ei vammansa tai sairautensa vuoksi kokonaan tai osittain selviä.

Henkilökohtaista apua järjestetään Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella kolmella järjestämistavalla; henkilökohtainen apu työnantajamallilla, henkilökohtainen apu ostopalvelumallilla ja henkilökohtainen apu palvelusetelimallilla. Henkilökohtaisen avun palveluseteli on laajimmin käytössä Espoossa, missä sen osuus on 47,3 % koko palvelun tuotannosta. Muissa Länsi-Uudenmaan kunnissa painottuu ostopalveluna järjestettävä henkilökohtaisen avun palvelu ja palvelusetelin osuus on vähäinen. Osin tätä palvelumuotoa ei ole ollut käytössä ollenkaan.

Vammaispalvelulain uudistuksen tullessa voimaan, edellytetään uutena järjestämismuotona myös henkilökohtaisen avun tuottamista hyvinvointialueen omana toimintana.

Nykytila hyvinvointialueella

Palvelusetelimallilla tuotettu henkilökohtaisen avun palvelu on ollut Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella käytössä vammaispalveluissa kolmessa kunnassa, Espoossa 796, Lohjalla 75 ja Kirkkonummella 8 asiakkaalla.

Palvelusetelin tuntihinta-arvo on vaihdellut eri kunnissa, ja hinnoittelumallia ovat määritelleet sekä kellonajat että viikonpäivät seuraavien taulukoiden mukaisesti:

Hinnasto Espoo

Kellonajat	palvelusetelin arvo € / h
arki 6 – 18	22,00
arki 18 – 21	23,70
arki 21 – 24	26,90
arki 00 – 06	26,90
lauantai 00 – 06	26,90
lauantai 06 – 18	25,30
lauantai 18 – 20	27,70
lauantai 20 – 21	39,60
lauantai 21 – 24	42,80
sunnuntai 00 – 06	42,80
sunnuntai ja pyhät 06 – 18	37,30
sunnuntai ja pyhät 18 – 21	39,60
sunnuntai ja pyhät 21 – 24	42,80

Hinnasto Lohja 1.6.2022 alkaen (Sosiaali- ja terveyslautakunta 24.5.2022 § 52).

Kellonajat	palvelusetelin arvo € / h
arki + la 06-23	30,50
arki + la 23-06	39,70
su	61,10

Hinnasto Kirkkonummi

Kellonajat	palvelusetelin arvo
------------	---------------------

	€ / h
arki 6–18	24,50
arki 18–23	28,18
lauantai 6–23	29,40
sunnuntai ja pyhät 0 - 24	49,00

Henkilökohtaisen avun palveluntuottajien määrä on kasvanut Espoossa vuosittain n.4-8:lla tuottajalla. Yhteensä palveluntuottajia Espoossa on n. 47. Palvelusetelin käytön laajentuessa myös muihin Länsi-Uudenmaan Espoon lähialueen kuntiin, on todennäköistä, että osa Espoon palveluntuottajista laajentaa palveluitaan lähialueille.

Lohjalla henkilökohtaisen avun palveluntuottajien saatavuus on ollut heikkoa. Hiljattain tehdyllä palvelusetelin korotuksella pyrittiin edistämään palveluntuottajien saatavuutta. Alueella on rekisteröitynyt 23 palveluntuottajaa, joista 12:lla on tällä hetkellä asiakkuuksia.

Kirkkonummella henkilökohtaisen avun palveluntuottajia on rekisteröitynyt 8, mutta henkilökohtaisen avun käyttö palvelusetelillä on ollut vähäistä.

Kauniaisissa, Raaseporissa ja Karviaisen kuntayhtymässä ei ole ollut käytössä palvelusetelimallia henkilökohtaisen avun palvelussa.

Arvon määrittelyn perusteet

Hinnoittelumallin ollessa erilainen eri kunnissa, työryhmä on päätenyt ratkaisuun, jossa siirtymävaiheessa Lohjan ja Kirkkonummen henkilökohtaisen avun nykyiset palveluseteliasiakkuudet on päädytty siirtämään ostopalveluksi vähäisen asiakasvolyymin ja hinnoittelun korkeamman hinnan vuoksi. Muutos tuottamistavassa ei lisää kustannuksia Lohjan ja Kirkkonummen asiakkuuksien osalta. Kustannukset siirtyvät vain eri palveluun (ostopalveluna järjestettävä henkilökohtainen apu). Henkilökohtaisen avun palveluseteli jää muutosten jälkeen edelleen keskeiseksi palvelumuodoksi Espoon ja lähialueiden asiakkuuksien osalta.

Mahdollinen käyttöalueen laajentaminen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella kasvattaa todennäköisesti myös jonkin verran henkilökohtaisen avun palvelusetelin käyttöä. Espoon asiakkuuksien osalta 1 euron arkituntihinnan korotus aiheuttaa n. 200 000 euron vuosittaisen kustannusten nousun henkilökohtaisen avun palvelusetelikustannuksissa Espoossa (vuosikustannukset Espoossa 7 108 432 euroa/v.2021).

Muilla Länsi-Uudenmaan alueilla, joissa henkilökohtaisen avun palveluseteli on ollut käytössä, esityksen mukainen henkilökohtaisen avun palvelusetelin hinnoittelu alentaa tämän palvelumuodon kustannuksia verrattuna aikaisempaan hinnoitteluun. Yhdenmukaisen henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon muutoksen vaikutuksia seurataan säännöllisesti.